

U Beču održan stručni skup nastavnika hrvatskog jezika

Hrvatsku dopunsku nastavu preimenovati u Hrvatsku nastavu Ustrojiti Udrugu nastavnika hrvatskog jezika u Austriji Ustrajati na projektu *Hrvatski je naš izbor*

U subotu, 9. ožujka 2013. godine u Konzularnom odjelu Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Austriji u Beču, održan je stručni skup nastavnika hrvatskog jezika u Austriji. Skup je organiziralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske odnosno Ljubica Tadić, povjerenica Republike Hrvatske za suradnju u obrazovanju u Republici Austriji te Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Republici Austriji.

Uz predavače, skupu su nazočili i Gordan Bakota, veleposlanike Republike Hrvatske u Austriji, Branimir Lončar, ministar-savjetnik te dr. Zdenka Weber, ministrica-savjetnica u Veleposlanstvu Republike Hrvatske. Bakota je u uvodnom kazivanju naglasio kako je položaj hrvatskog jezika u Austriji prevažna tema kojoj Veleposlanstvo poklanja veliki značaj.

– Smatram kako smo u našim nastojanjima oko statusa hrvatskog jezika u Austriji učinili dosta.

Mnoge smo stvari u tom smislu započeli, aktivno u njima sudjelujemo i pomažemo koliko nam to mogućnosti dozvoljavaju. U koordinaciji s MZOS-a, Hrvatskim svjetskim kongresom u Austriji, Hrvatskim katoličkim misijama, nastavnicima i mnogobrojnim hrvatskim udrugama, jednostavno želimo položaj hrvatskoga jezika u Austriji staviti u okvire koje on zaslužuje. Koristim prigodu posebno čestitati HSK-u i Željku Batarilu kao voditelju projekta *Hrvatski je naš izbor* jer kvalitetno rade te se uzdamo u učinkovitost ovoga hvale vrijednoga projekta. Uvjerenja smo kako će skorim ulaskom Hrvatske u Europsku uniju, rješenje ovih otvorenih pitanja biti lakše riješivo – naglasio je veleposlanik Bakota.

Povjerenica Tadić se u svojem predavanju upravo osvrnula na položaj hrvatskog jezika u Austriji te na aktivnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Nazočne je posebno upoznale s odredbama novoga Sporazuma o suradnji koji je nedavno potpisan i koji hrvatskoj strani omogućava nastavu hrvatskog jezika u Austriji u sustavu nastave materinskog jezika na onim mjestima gdje se prijavi dovoljan broj učenika.

Željko Batarilo je u svom predavanju govorio o dostignućima u realizaciji projekta *Hrvatski je naš izbor* te o njegovoj daljnjoj provedbi. Iznio je i zanimljive podatke najnovijega popisa pučanstva iz kojega se može vidjeti kako je u Austriji dvije trećine Hrvata koji su rođeni u Hrvatskoj ili u Bosni i Hercegovini odnosno nisu rođeni u Austriji, dvadeset posto je Hrvata koji su rođeni u Austriji ali nisu austrijski državljani i dvadeset posto je onih koji su rođeni u Austriji i imaju austrijsko državljanstvo.

– Po najnovijim austrijskim podacima, u Austriji je djece školske dobi hrvatskog podrijetla oko 13 000. Oni su u izboru i pohađanju škola uglavnom izjednačeni s austrijskim učenicima. To se poglavito odnosi na osnovnu školu, škole za djecu s posebnim potrebama i strukovne škole, dok je razlika ipak uočljiva u pohađanju gimnazija koju djeca hrvatskog podrijetla manje pohađaju od austrijskih

vršnjaka.

Pogledamo li koliko od ovoga broja učenika koristi svoje temeljno pravo na nastavu materinskog jezika, vidjet ćemo kako su rezultati poražavajući. Temeljni razlog ovakvoga stanja je nametanje hibridnoga BKS-a. Nastavu hrvatskog jezika u Austriji koja je u potpunoj nadležnosti Republike Hrvatske, pohađa oko 300 učenika. Koliko je djece hrvatskog podrijetla koji pohađaju nastavu u sustavu tzv. BKS-a koja je u potpunoj austrijskoj nadležnosti teško je reći ali se pretpostavlja da ih je u najoptimističnijim brojkama oko 700 (od ukupnih 11 000 polaznika) i to na onim mjestima gdje je predavač izvorni hrvatski govornik što je uostalom jedna od temeljnih odlika u nastavi materinskog jezika.

Dakle, vrlo je lako izračunati: oko 12 000 djece hrvatskog podrijetla nisu dio nikavoga sustava; niti hrvatskoga, niti austrijskoga! Dakako, bilo bi iluzorno očekivati kako bi svi potencijalni polaznici bili i stvarni polaznici nastave hrvatskog jezika. Razlozi su mnogostruki. Realno je asimilacija kod onih učenika tzv. treće generacije kojima su i roditelji rođeni u Austriji, već uzela danak. Tu su u zapreke tehničke prirode: nastava materinskog jezika je uglavnom „zadnja rupa na svirali“, u poslijepodnevnim satima, u mnogim školama nema dostatan broj prijavljenih učenika pa roditelji moraju odvoziti djecu u druge škole i sl. Bilo kako bilo, ne možemo se oteti dojmu da je jedna velika populacija zakinuta u njegovanju temeljnih vrijednosti i očuvanja hrvatskog identiteta.

Tako smo sada u jednoj pat poziciji: Hrvatska i da hoće, ne može otvarati nova nastavna mjesta jer austrijska strana to ne dozvoljava, a s druge strane ovakav austrijski model Hrvati s pravom bojkotiraju jer to nije niti izdaleka ono što njima stvarno pripada. Tko Hrvatima u Austriji može nametnuti kako je njihov materinski jezik bosansko-hrvatsko-srpski?

Međutim, postoje rješenja. Najnoviji sporazum o suradnji dvaju zemalja daje mogućnost da se na onim mjestima gdje postoji zanimanje, održava nastava hrvatskog jezika i kulture. Doista su veliki naponi načinjeni u ovom pogledu od MZOS-a Republike Hrvatske, povjerenice Tadić, Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Austriji. Treba samo ustrajati u svojim zahtjevima. Anketa koju je proveo Hrvatski svjetski kongres odlično je polazište i značajan argument kako postoji veliko zanimanje za nastavom hrvatskog jezika i kulture – pojasnio je Batarilo.

Zanimljiva su bila iskustva predavača iz Njemačke koji su govorili o nastavi hrvatskog jezika u toj zemlji. Marija Lončar, koordinatorica Hrvatske nastave u Ulmu te Tado Jurić, koordinator Hrvatske nastave u Bayernu, objasnili su kako je tamo Hrvatska nastava u potpunosti (osim jedne savezne države) u nadležnosti hrvatskoga Ministarstva i održava se za oko 3 400 učenika s kojima radi 45

učitelja na 167 nastavnih mjesta. U Stuttgartu je 2009. otvoren Centar hrvatske nastave u Baden-Württembergu, gdje je smješten ured koordinatora, zbornica, arhiva pedagoške dokumentacije, knjižnica i višenamjenski prostor u kojem se održavaju izvannastavne aktivnosti i kulturna događanja.

Nakon rasprave, stručni skup je donio sljedeće zaključke:

- Nastaviti aktivnosti projekta „Hrvatski je naš izbor“,
- Hrvatsku dopunsku nastavu preimenovati u Hrvatsku nastavu,
- Koordinaciju Hrvatske dopunske nastave „preseliti“ u Beč
- Ustrojiti Udrugu nastavnika hrvatskoga jezika u Austriji
- Organizirati sastank sa svim nastavnicima hrvatskog podrijetla koji djeluju u sustavu nastave tzv. BKS jezika (ukupno 152 nastavnika; 106 austrijsko državljanstvo, 19 hrvatsko, 13 bosansko-hercegovačko, 12 srbijansko, 2 crnogorsko).